



## Nevelési képes szaklap a serdülő ifjuság számára

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

**M. KALOCSA RÓZA.**

Szerkesztői szállás : Szénatér József utca 1 sz.  
(hova a kéziratok és előfizetési pénzek küldendők.)

Előfizetési föltételek :

Egész évre . . . . .	6 frt — kr.
Félévre . . . . .	3 „ — „
Negyedévre . . . . .	1 „ 50 „

### Az agg földműves szavai fiához.

— Németből Hölty után. —

A míg hideg sirodba szállsz  
Tisztán legyen szived ;  
Az úr útjáról újjongva  
Ne intézd léptidet !  
Igy majd e vándor életet  
Átéled boldogan,  
S nem bántja szived félelem  
Halálos ágyadon.

Kezedben sarló, ekeszarv  
Olyan könnyű leszen !  
Vizes korsó előtt dalolsz  
Mint bortól — édesen.  
De a gonosz kezén nehéz  
Minden, bármit tesz ő ;  
Nyugalma nincs, az ördög őt  
Szünetlen üldöző.

Reája nem mosolyg a szép  
Tavasz, s a zöld vetés ;  
Szívén sötét éjjel borong ;  
Gyötrelme nem kevés.  
Szellő, s a fán a lombozat  
Borzasztót súg neki ; —  
Sirban ez élet mulva majd  
Ő nyugtát nem leli.

A míg hideg sirodba szállsz  
Tisztán legyen szived ;  
Az úr útjáról újjnyira  
Ne intézd léptidet !  
Sirodon úgy utódaid  
Könnyűi hullanak,  
S ez égi harmatból szines  
Virágok nyílanak.

PAP KÁLMÁN.

## Hunyady János.

Történeti elbeszélés.

(Folytatás.)

De beszéljünk előbb arról, mi történt a kis fiu elraboltatása alkalmával.

A mint a török öt lovára kapta, addig iparkodott, míg egyszer csak sikerült neki leszállani és anyjához akart futni.

Hanem bizony minden igyekezete daczára nem érhetette el kedves anyját, mert egy másik pogány, a mint meglátta, hirtelen felkapta lovára, s magával vitte egyenesen Törökországba.

Itt raboskodott azután a kis fiu sok ideig, a hol azonban egy jó török mégis becsületesen bánt vele, sőt szerette is.

De hiszen ki is ne szerette volna őt!

Volt a magyar foglyok közt egy szerzetes is, a kinek sikerült e kis fiut, megtudván, hogy ő kereszttyén s magyar, elszöktetni; ki azután pártfogása alá vette, tanította, idővel szerzetest akarván belőle nevelni.

Hanem másként volt a csillagzatban megírva.

Igy találtuk kedves olvasóim együtt a szerzetest s a kis Janit ama zivatarban, mely a szerzetesnek életét oltá ki, Janit pedig a legnagyobb veszélyben tartá.

Hogy ezt megtudhassuk: kérnem kell önöket, kedves kis olvasóim, legyenek jók s képzeletben kövessenek engem egészen Szerbország egy falusi magányába, melyet megnevezni nem bir különösebb érdekléssel történetünkre, mert aligha itt nem találkozunk ismét a kis fiuval.

És valóban nem csalódtunk. Mert ha ama falusi lak egyik szobájában egy középkorú férfi mellett levő kis fiura tekintünk: lehetetlen, hogy a kis Janit azonnal fel ne ismerjük.

A férfi, ki Stublies György nevü szerb volt, örömmel legeltette szemét a kis fiun; s a mint úgy elgondolkozott, egyszerre csak lódobogás üt meg füleit.

„Bizonyosan Zsokics Vászó barátom érkezett meg“, — szóla mintegy önmagához beszélve, a mint a zajra figyelmes lett. — „Épen jókor jön, ugyis annyira magamra vagyok hagyatva falusi magányomban ezen gyermekkel.“

„Isten hozott!“ — nyujtá Stublies az érkező elé jobbját, a mint barátja leszállott lováról, s lakosztálya felé sietett. — „Isten hozott, s légy üdvöz házamnál oly rég látott kedves jó barát!“ — ismétlé a házi gazda, mi közben ujra barátságosan kezét szorítottak egymással, míg a szolga átvette a sebes lovaglástól párologó lo-

vat, s a tágas udvaron egy párszor végig jártatva, beköté az istállóba, maga pedig egész kényelemmel eregette tovább a füstöt makra pipájából.

„Micsoda fiu ez, talán rokonod?“ — kérde az első üdvözlések után azonnal Zsokics. — „Ugyan jó képü gyermek, nekem első látásra megnyerte szeretetemet.“

„Meghiszem azt, hát ha még úgy ismernéd, mint én,“ — viszonozá a házi gazda, édes megelegedéssel nézve a kis fiura, kit mint saját gyermekét tekinté s szerette.

„Meghiszem azt,“ — ismétlé, — „hanem hogy kérdésemre feleljek, e kis fiu nem rokonom.“

„Nem-e? Ugyan kíváncsivá teszesz e feleletteddel, mely egy másik kérdést esal önkénytelenül ajkamra: hát kicsoda, micsoda?“

„Kicsoda, micsoda?“ — válaszola Stublics — „bajos volna erre egyhamar felelni; elég legyen annyi válaszul, hogy én ezen kis fiut találtam. Hát ha még a többit tudnád, hogy magyar s a török földről került!“

„Találtad, magyar s a török földről került?“ — kérde a legnagyobb bámulással Vászó. — „Ugyan kérlek édes barátom, ne tedd tovább próbára türelmemet, de beszéld el: hol, hogy és miként? hiszen láttad, égek annak a tudásától.“

„No tehát ülj le mellém, s halld, a mit mondani fogok.“

„Mintegy pár hónappal ezelőtt“ — kezdé beszédét Stublics, — „vadászni mentem. Hanem egyszerre csak oly nagy eső kezdett lenni, miszerint kényszerítve voltam egy barlangban meghuzni magamat addig, mig a fergeteg tovavonul.“

„Jó ideig kellett erre várnom; de végre megszűnt mégis a vihar, kitisztult az ég, s én búsan vettem hazafelé utamat, semmi eredménye nem lévén vadászatomnak a rosz idő miatt, — a mint egyszerre csak gyermeki jajgató hang üté meg füleimet.“

„Lépteimet a hang felé irányozván, nem kis meglepetésemre egy fához erősen kapaszkodó, egészen átázott s a hidegtől egész testében remegő gyermeket pillantottam meg.“

„A mint hozzá értem s megszólítám, képzelheted bámulatomat: a kis fiu magyarul válaszolt, siránkozva kérdezőn! nem látam-e valahol egy ősz szerzetest, a ki őt annyira szerette!“

„Én természetesen nem tudtam kérdésére kielégítőleg felelni, hanem a helyett kiszabadítottam oly kellemetlen helyzetéből, magamhoz vettem, s azolta nevelem, tanítom, mintha csak saját gyermekem lenne, és mondhatom neked, e kis fiú teljesen megérdemli szeretetemet.“

„De hát szüleiről semmit sem tud?“ — szakítá félbe barátja beszédét Zsokics.

„Igen keveset barátom“ — viszonzá György — „annyit azonban hallottam tőle, hogy szülőit akkor ölték meg a törökök, a mint őt elrabolták; hanem a szerzetesről annál többet beszél, hogy mennyire szerette őt.“

„Szegény kis fiu!“ — mondá résztvevőleg Vászó.

„Igazad van barátom, szegény kis fiu!“ — ismétlé Stublies. — „Szülőit a pogányok megölték, védelmezője, pártfogója, a szerzetes bizonyosan meghalt, — és most senkije sincs. Illő tehát, hogy én legyek az ő atyja, barátja, pártfogója, mindene!“

„El is határoztam magamban“, — folytató beszédét György, hogy én őt fölnevelem, még pedig nem szerzetesnek, hanem hős bajnokká képezem őt! Hiszen te is láthatod barátom, hogy e fiunak szeméből most is mily bátorság sugárzik elő. Én azt hiszem, hogy ha e fiu felnő, iszonyuan megboszulja szegény szülői halálát; — meglásd, jóslatom teljesülni fog!“

„Adja Isten!“ — viszonzá Vászó, „szivemből osztom nemes eltökélésedet s óhajtom reményeid teljesülését!“

„Annyival is inkább“, — kezdé ismét a beszédet György. — „mert a gyermek nyakán levő arany gyűrű czimeréből én a gyermeket nemes szülőktől származottnak tartom. És lásd, már az is mellette szól, hogy elég ügyes volt azt a törökök kémlő szemeitől megőrizni, mely gyűrű segítségével idő multán talán még rokonait is fölfedezheti.“

„Már hiszem, minél többet beszélsz róla, annál melegebb rokonszenvvel és szeretettel viseltetem én is e kis fiuhoz,“ — szóla közbe újra Zsokics.

Azért ha türelmök még el nem fáradt s van néhány perczök, melyet e történet olvasására szentelhetnek, a nélkül, hogy az szokott iskolai szorgalmukban hátráltatná: örömmel folytatom azt; annyival is inkább, mert a kis Jani napról napra mindinkább előhaladt ugy a tanulásban, miut a fegyverforgatásban.

Mert kedveseim, a szerb Stublies semmi fáradságot sem kímélt, hogy a kis fiu értelmét mindinkább kifejtse, és őt hőssé képezze,

E végre sokat beszélt Janinak őseinkről.

Elmondá: hogy miként szerzé Árpád a hazát; hogy mily böles és kegyes ember volt sz. István, a magyarok első királya, ki az országot vármegyékre osztotta, a keresztyén vallást terjesztette, miért II. Sylvester római pápa által „apostoli király“-nak nevezetett, s halála után VII. Gergely pápa által sz. László király idejében a szentek közé számláltatott. Sokat beszélt neki Könyves Kálmánról, hogy mennyire szeretett ezen király tanulni; IV. Béláról, hogy a tatárpusztítás után miként teremté mintegy újra ha-

zánkat! Nagy Lajosról, kinek országlása alatt a magyar birodalom hatalmának tetőpontját érte el, s ki a XIV-dik századnak legnagyobb fejedelme volt: és annyira kifejleszté a kis fiu szivében a honszeretetet, mikép Jani alig várta, hogy mint hős, életét, vérért, minden erejét kedves hazájának szentelhesse.

Hanem most egy kevés időre el kell válnunk a kis hőstől, hiszen önök kedveseim, velem együtt úgy is meg vannak a felől győződve, hogy ő azon időt, míg tőle távol leszünk, bizonyosan csak folytonos önképzésére fogja fordítani. Így tehát bátran el is hagyhatjuk őt addig, míg ismét fölkeresnök.

Törökország fővárosába, Konstantinápolyba kell most sietnünk, mert olyan valami dolog történik ott, mely egész figyelmünket leköti.

A törökök ugyanis nagy készüléteket tettek, hogy a hős Szerbországot elfoglalják.

Jó eleve megtudták ezt a szerbek, s ők elkövettek mindent, hogy hazájukat a törököktől megvédhessék.

A törökök kevés idő múlva csakugyan betörték Szerbiába, magok után mindenütt pusztitást és halált hagyva.

A szerbek mindenütt hősi elszántsággal küzdöttek a pogányokkal, de bármily vitézül harcoltak is, a tulnyomó török erő már sok vitéz szerbnek oltá ki életét.

A szerbek azonban, ha fogytak is számban, lelkesültségükből; — hazájukért élni, halni, — semmit sem vesztek; s biztatta őket azon remény is, hogy Zsigmond magyar király segítséget fog nekik küldeni, jól tudván, hogy ha a pogányok Szerbiát legyőzik, azután Magyarországot fogják leigázni.

Tudták ezt a szerbek is, ezért hősies fejedelmük: Lazarevics István hiveivel elkövetett mindent, hogy a törökök beütéseit gátolja.

Különösen egy határszéli erősséget akartak a szerbek bevenni, melyet már a törökök elfoglalva tartottak, mert átlátták, hogy annak bevévésétől függ nagy részben Szerbia sorsa.

Hanem ez kedves kis barátaim, nem volt ám oly könnyü feladat!

Mint mondám, a szerbek tábora vitéz férfiakból állott ugyan, — mert ott volt a hős Stublics s barátja Vászó, kik oly sokszor kitüntették már magukat, — hanem azért roppant feladat volt még ily hősöknek is bevenni ezen erődöt!

Barács nevü volt azon erősség, melyet említettem, hogy attól függött mintegy Szerbia sorsa; és ezen erősséghez közeledett most egy nagy sereggel Ikács bég, a ki igen híres volt vitézségéről.

Midőn ez a hír is eljutott a szerbekhez: azonnal haditanácsot tartottak. — Együtt voltak e tanácskozmányban a főbbek mind, köztük Stublics és Vászó.

A tanácskozók közül némelyek ostromot akartak a borácsi erősség ellen. mások pedig épen annak ellenkezőjét tanácsolták, legalább addig, míg segély érkezik, midőn egy ifju szerb vitéz a tanácskozók közé lépett.

„Mi baj?” szólítá meg az érkezőt Stublies. — „bús arczodból nem a legjobbat sejtem. Szólj, hol van Jani, kit veled hagytam; talán valamely török csapatral összeütközött s elfogták élve vagy halva?”

„Ő élve meg nem adja magát, de el sem fogták” — mondá nemes büszkeséggel az ifju, mint a ki épen a Jani csapatjában szolgált, s vezérére oly büszke volt.

„Tehát mi történt?” — kérdé a legnagyobb aggodalommal s kissé hevesen Stublies.

Nem kell önöknek mondanom, kedves kis olvasóim, hogy Jani a lefolyt idő alatt már ifju lett, s az alatt mind a tanulásban, mind a fegyverforgatás különféle nemeiben igen nagy előhaladást teve. — már egy csapatnak bámulva szeretett vezére volt, úgy hogy csapata érette akár a tűzbe is elment volna.

„Nos tehát mit fogok végre hallani?” — ismétlé kérdését kissé szelidebb hangon Stublies. — „mondd, hol van kedves növendémem?”

Somody József.

(Folyt. köv.)

## A bűvös kulcs.

Rege. (Folyt.)

Midőn tehát a báró egyedül volt, azonnal munkához fogott. — Már a kulcsot a földbe fúrta és egyszer meg is fordította, midőn egy darázs repült homlokára.

Elfeledvén a kulcsot, hirtelen homlokára kapott.

E pillanatban sólyma, melyet már rég feledett, lerepült és a kulcsot erősen megfogva, a földből kihuzta és tova szállt vele.

A vadász az ijedtségtől megdermedve állott.

A király végre türelmetlen lett s a vadász után küldött. A vadász megjelent fehérén mint a fal.

— Fel-sé-g-es ur-am — hebegé — szerencsétlenség, de — — a sólyom ello—! a sólyom ellopta forrásemelőmet.

— Mit? — kiáltott e király. — Te hálátlan. Még ennyi örömet sem akarsz nekem jótéteményeimért szerezni? Tedd azt, a mit kívánok, vagy gyalázatosan kergetlek ki az országból!

— Csak három hét határidőt adjon felséged! — rimázkodék a vadász. — Ha nem sikerül a kulcsot megtalálnom, büntess tet-

szésed szerint. Beesületszavamat adom, hogy három hét múlva viszszejövök.

— Legyen, megadom a három hetet; — szólt a király szelidebben. — De ha nem váltod be beesületszavadat, úgy birtokaid és rangodtól megfosztalak, te pedig mehatsz oda, a honnan jöttél.

A vadász eltávozott. Kikutatott a kastélyban mindent, de hiába, a sólyom nem volt található.

— Sem a sólyom, sem a kutya sehol — dörmögött, — Bizonyosan haza mentek. — Megyek én is. — S megtöltvén zsebeit pénzzel, egy lóra ült, mely nemsokára haza vitte régi lakába.

Alinda gondolatokba merülve ült rokkája mellett, midőn egyszerre lódobogás hallatszott.

Nemsokára az ajtó megnyilt és férje állott előtte.

— Itt sólymom? — kérdé, nem is üdvözlővén nejét.

Itt volt kutyáddal együtt, de már mindkettő elment, — volt a felelet.

— Nem volt a sólyomnál semmi? — kérdé tovább.

— Semmit sem láttam — szólt Alinda fejét rázva.

— Agyon lövöm ott, a hol találom, — szólt a vadász és az erdő felé irányzá lépteit. — Készebb vagyok a vízbe ugrani, mint-hogy ismét szolga legyek, — dörmögé magában.

Kikutatott minden helyet, hol a madarat a kuleslopásra tanította, de hasztalan — a kules nem volt található sehol.

— Lelövöm ott, hol találom, — kiáltott mérgesen. E pillanatban a galyak közül egy madár repült tova.

— „Fogd meg“ jer hozzám, — kiáltott, de a madár nem halotta.

Ekkor a vadász lőtt és a sólyom megsebesítve esett a földre.

— Add ide a kulesot, te tolvaj! — kiáltott ismét. A madár fölnézett üveges szemeivel.

— No hát halj meg! — ordított most a vadász vadul, s addig ütötte a szegény állatot, míg az meg sem mozdult.

— Most kikutatom még egyszer az egész erdőt. De ha nem találom, nem tudom, mit csinállok, — mondá és ismét kutatáshoz fogott.

A sólymot pedig egy arra menő róka vette fel és a tündérvölgybe vitte, de az állatok ráismervén, ijedten kiáltoztak.

Leonhárd épen a liliumot öntözte, melynek két nagy fehér virága volt.

— Te vagy, szegény „Fogd meg“ — szólt sajnálkozva, meglátva a madarat.

(Vége köv.)

## Vörösmarty Mihály.

Képpel.

Nem hiszem, hogy lenne önök közt, kis olvasóim, valaki, ki nem olvasta volna Vörösmarty „Szózatát“, és „Fóti dalját“ és biztosan merem állítani, hogy ezek mindegyikök tetszését is megnyerték.

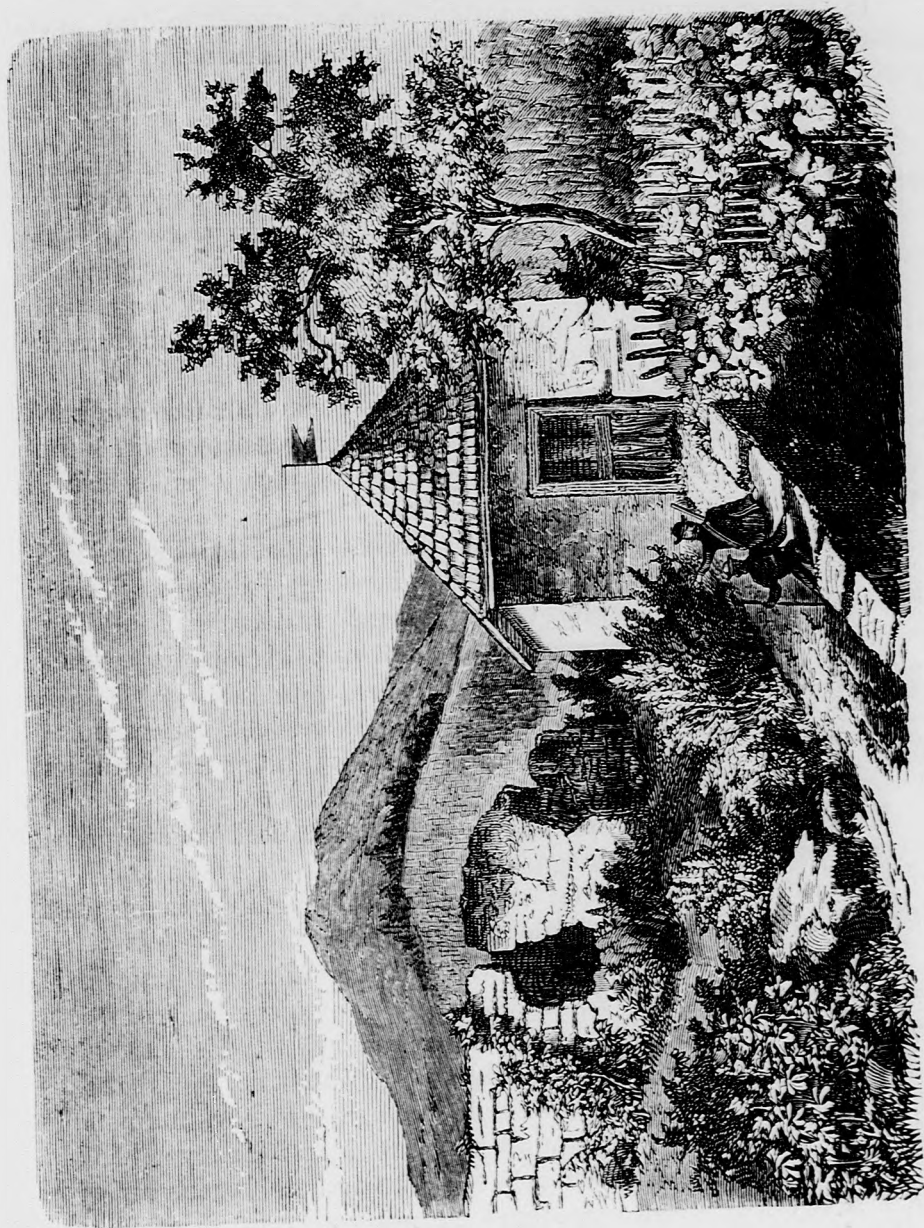
Nem lesz tehát önök előtt érdektelen, ha e nagy költő életét rövid vonásokkal festem.

Vörösmarty 1800. december 1-jén született a nyéki pusztán Fehérmegyében, hol atyja a Nádasdy család gazdatisztje volt.



Ha emlékezetem nem csal, az „Ifjúsági Plutarchban“<sup>1</sup> e sorokat olvastam Vörösmartyról és szülőföldről: „Ha a földabroszt nézed, a honnak szive tája; közép helyet foglal Pest és Székesfehérvár közt, mintha egyik kezével a régi tárgyak- és eseményekben gazdag királyváros porló emlékeit ölelné vissza a feledékenységből, másik kezével pedig az óriás léptekkel fejlődő főváros felé lobogtatná a haladás zászlóját; s csakugyan életének munkássága e kis pontban ragyogtatja hervadhatlan érdemeit.“

Midőn pár év előtt Fehér megyében utazva láttam az elhagyott lakot, melyben a hon legnagyobb költője nyerte létét, önkénytelenül jutott Garaynak e verse eszembe :



A „Főti dal” születéshelye.

„Rej ve szem s világtól  
Áll a kiesike ház;  
Körében és kivüle  
Nagy némaság tanyáz.”

Itt e házban élte le a kis Mihály első örömeit. Itt tanulta ki-  
mondani az édes anyai szót; itt kergette a tikkasztó meleg daczára  
óra számra a színes pillangót; itt futotta be száz szál virágért a  
vidéket.

Igy futott le több év gondatlan boldogságban, midőn atyja  
tudtára adá, hogy a székesfehérvári gymnasiumban fogja tanul-  
mányait végezni.

Vörösmarty ekkor 11 éves volt.

Itt hamar föltűnt pályatársai előtt, kik bámulták lángeszét,  
melylyel oly könnyű szerrel tette magáévá az egyes tárgyakat.

A szünidőket arra használta fel, hogy a regényesebb tájakat  
látogatá és atyjának latin könyvekből álló könyvtárát forgatá.

Öt év mult el s ő az öt osztályt kitűnő sikerrel végezte, már  
ekkor kezdvén verselni — latin nyelven, midőn azon szomorú hír  
nehezült vállaira, hogy szeretett atyja — nincs többé.

Ekkor megszakadt a forrás, mely őt Székesfehérvárhoz köté,  
Pestre ment lakni egyik unokabátyja sürgetésére, hogy ott tanul-  
mányait folytassa, hol is, hogy ellátást kapjon, egy örmény család  
gyermekait tanította.

Majd 1819-ben Perczel Sándor bonyhádi földbirtokos fiai mel-  
lett vállalta el a nevelői szerepet; majd pedig Tolna megyében,  
hol magán szorgalomból elvégezte a jogi pályát is.

Később ismét Pestre ment s ott 1823-ban királyi jegyzőnek,  
1824-ben pedig ügyvédnek esküdött fel.

De e pálya nem fért meg az ő szelid jellemével, miért is el-  
hagyta Pestet s visszatért a bözsönyi pusztára, hogy a megkezdett  
nevelési munkát bevégezze.

E regényes fekvésű hely izgatólag hatott a költő kedélyére s  
mély benyomást hagyott maga után.

De lelkiületére és későbbi munkálkodására nagy befolyással  
volt a művelt család is, kinél nevelősködött.

Itt ismerkedett meg az ős Hellasnak elavulhatlan kincsével,  
Homer „Ilias“-sával; Zrinyi „Szigeti veszedelmével“,  
Tasso „Meggzabadított Jeruzsálemével“. És ekkor az  
ifju költő, ki eddig csak lyrai dalokkal és drámákkal foglalatosko-  
dott megkísérlé erejét és teremté legnagyobb hőskölteményét  
„Zalán futását“, mely azonnal megalapítá írói hírnevét. (1824.)

Egy év mulva megjelent „Cserhalom“, mely kis terjedel-  
mében is egy nagyszerű érdemével bír mind alkotás, mind a jelle-  
mek kifejtése tekintetében,

Tanítványaihoz a leggyöngédebb viszony fűzi mindig — a  
szeretet.

Midőn tehát jött az 1826-ik év, melyben bevégezé a nevelést,

fájó kebellem és könnyek között vett búcsút hálás tanítványaitól, élő emlékül hagyva nekik e szép költeményt: „Volt tanítványaimhoz“, mely a vége felé így hangzik:

„Adjatok a jónak tágas helyet ép szívetekben,  
És azt töltsétek meg azon e mennyei kincsessel  
Hogy minden szilaj érzések kiszoruljanak onnan.  
Ekkép majdan utóbb, mikor én már nem leszek és bús  
Sírmon agg kórót lendít a pusztai szellő:  
Meg fogjátok az erkölcsnek diadalmaikat élni.  
Foglalatossággal győztek időtök unalmát:  
(Mert ez sok rosznak nevelő dajkája) s ha néha  
Játszotok: a játék nemes ifjakhoz legyen illő.

Majd ha virágaitok kifakadnak az illatos erdőn  
S gyenge jáeziutot, friss violát hoszoruba kötöttek,  
Hagyjatok egy füzért számomra is. Ez legyen és a  
Mit jó szívetek érz', emlékül adva nevemnek.“

Midőn tehát elvált tanítványaitól, Pesten telepedett le, hol egyedül az irodalomnak élt, s munkáiért kapott esekély díjon éldegélt szigorú körülmények között.

Ezalatt egymásután jelentek meg hőskölteményei, melyeket különösen Kisfaludy Károly ösztönzésére írt, „ki benne hősköltészetünk megújítóját“ látta.

Majd 1828-ban Horváth István ajánlatára elfogadta a „Tudományos gyűjtemény“ szerkesztését, mely mellett egymásután folytak munkái, melyek nevét országsszerte oly ünnepeltté tettek, hogy a nemesek azt csak kegyelettel említék.

(Vége következik.)

Szávay Miklós.

## A kényérfa.

A kényérfa egyike a leghasznosabb adományoknak, melyekkel a teremtő a meleg égöv lakóit megajándékozta.

E fa oly nagy, mint egy középszerű tölgy; de oly lassan nő, hogy 60—70 évig is eltart, míg tökéletesen felnő. — Világossárga fája fölötté puha és fényezni sem lehet. Levelei többnyire másfél láb hosszúak. E nagy leveleket a gyümölcs piritásához, a lehullott virágokat pedig taplóul használják.

Otaháiti lakói a kényérfa héjából igen szép ruhaszöveteket készítenek, melyeket azután különféle színre festenek. Különösen szép vörösre tudják az elkészített szövetet festeni. — Ha nagyon gyorsan akarnak dolgozni, akkor 200 leány is sző együtt. Egy

énekel közülök, és ez ének után dolgozik a többi taktusban, a férfiak által már elkészített nyers anyagból.

A kenyérfa a déli szigetek lakóinak nem csak lakásaikhoz, különféle eszközeikhez és ruházatukhoz szolgáltat anyagot, hanem eledelt is nyújt nekik. Az nekik e gyümölcs, a mi nekünk a gabna, ebből készítik ők azt, mi nekünk a kenyér, mindennapi eledelüket.

A kenyérfa gyümölese nagy és oly alakú, mint a görög dinya. Ha tökéletesen megnől, akkor 10—12 hüvelyk is van átmérője és 20—30 font nehézségű. Külseje sárga, belseje pedig hófehér. — Julius- és augusztusban érik meg tökéletesen, de miután az egész érett gyümölcs nagyon édes kásanemű anyagot tartalmaz, mi pedig az egészségnek árt, azért e gyümölcsöt nem eszik nyersen, hanem már féléretten leszedik és vagy egészben vagy darabokra vágva a fa levelei közé rakva, forró kövek közt piritják meg. — Az elkészített gyümölcs ize leírás szerint a rozskenyér ízéhez hasonlít.

Még más különféle módon is készítik e gyümölcsöt, gyakran növényekkel vegyítve. Az otahaitiak a kenyérhez hasonlóan sütik, mi aztán hetekig eláll, anélkül, hogy megromlanék. — Művelés által a kenyérfát nemesítették, és azért most már különféle neme van. — A kenyérfa oly termékeny, hogy három fának gyümölcséből egy ember egy egész évig élélhet.

A Csendes-tenger egy részének partján és szigetein található e fa. — Az angolok már megkísérették a mérsékelt égöv alatt is meghonosítani, de kísérletük sikertelen maradt, mert e fa csak a meleg égöv alatt tenyész, és Európa déli része már nagyon hideg neki.

H. MARISKA.

### Visszapillantások a múltba.

1242. év marczius 30-án, midőn esti imára harangoztak, Sziciliában a francziákat, szám szerint mintegy nyolezezeret lemészároltak, s ezzel Anjou Károly uralkodásának e szigeten véget vetettek. E vérfürdőt a történelem „sicíliai vécsernye“ czimmel jelzi.

1547. marczius 31-ike I. Ferencz Franciaország királyának halálnapja.

1810-ben april 1-jén ünneplé menyegzőjét I. Napoleon Mária Luiza osztrák főhercegnővel Saint-Cloudban.

1791. év april 2-kán halt meg a francia köztársaság egy szellemdús szónoka Mirabeau.

1774. évben april 4-kén az angolok egy jeles írója halt meg,

kinek „A wakefieldi lelkész“ című regénye majdnem minden élő nyelvre átfordított.

1841. év a april 5-én halt meg Baikes Róbert, ki első alapítá a vasárnapi iskolákat Angolhonban. Most már minden országban vannak vasárnapi iskolák.

1492. év a april 8-ka Medici Lőrincz halálnapja. A szépművészetet és tudományt nagyban ápolta. Ő és nagyatyja Medici Cosmó teremtének Florenczből egy új Athént s a kor legkitünőbb férfiak gyűlhelyévé tévék.

1814. évben a april 10-kén volt a toulousi csata, midőn Edelling herczeg megverte a francia sereget, melyet Soult marchal vezényelt.

1713-ban a april 11-kén köttetett az utrechti béke, mely a tizenkét évig tartó spanyol örökösödési háborunak véget vetett.

1689. év a april 19-kén halt meg Rómában Kristina svéd királynő, Gusztáv Adolf egyetlen leánya, ki 1654-ben koronáját letette s a katolikus vallásra tért át.

1792. év a april 20-án jelentette ki a háborút a francia nemzetgyűlés a német birodalomnak.

---

### **Honka szünórái.**

Legjobb őszintének lenni; őszinte ember hibáit sokkal könnyebben elnézik. Honka is, e szempontból kiindulva, őszintén bevallja, hogy bizony nagy zavarban van: nem tudja, miről írjon. Nem mintha az anyag halmaza ejtené zavarba, mi miatt nem tud belőle válacztani, melyik szebb, melyik jobb; de nem akar utánzásba esni.

Ha az első májust akarnám üdvözölni, — elkéstem. Különben nem is valami kellemes visszaemlékezést költ az idei első május, mert bizony senkinek sem tetszik, ha a hideg szél porral hordja tele szemét, már pedig akkor így volt.

A magyar szüületésű világhírű művész Liszt Ferencz pár hét óta Pesten van s hangversenyeket tart. Ebbe nem merek bele vágni. Először nem voltam jelen hangversenyén, másodsor ha jelen lettem volna is, saját ítélő tehetségem nem elégséges zenéjének megbírlására, másét kellene segítségül hívnom — s ekkor ismétlésbe esném. A vélemény egyhangú s annyian elmondák már az eszmét, nem csak a szavakat változtatva, hogy nálamnál ügyesebb egyén kellene újabb kifejezések találására.

Liszt Ferencz megjelenése s műveinek előadatása oly ritka s

nagyszerű esemény, melyet senki sem mulaszt el felemlíteni, kísérve dicséretes magasztalások özönétől. Ha sokat beszélnek valakiről, az annak kevesebbet használ, mint árt. Én tehát nem fogok e nagy művésztől szólni, mert nem értek hozzá.

Egy szóval éppen úgy vagyok, mint mikor egy egymás közt ismeretlen tagokból álló társaság összeül s mindannyi azon töri fejét, mi lenne az az alkalmas tárgy, melylyel a társalgást megkezdhetné. Ez elesévelt, amaz unalmas, egy más eszme pedig azért nem fogadható el, mert általános érdekekkel nem bír. Így ülnek tehát némán s törlik fejüket valami okoson, míg egy neki bátorodva megkapja a társalgás uttörőjét, az időt, s ime előáll a véleményesere, kész a tárgy.

Ugyebár gyermekek közt nem oly könnyen akad fel a társalgás fonala, hisz ott fekszik a földön mindenkor a baba, arról ugyan sok szép dolgot el lehet mondani.

A társaságról jut eszembe, mennyire boszankodtam én a multkor egy kis lányra, akkor rögtön elhatároztam, hogy el fogom kis olvasóimnak mondani, mily csunya dolog az a szerénytelenség, ő közöttök bizonyosan nincs olyan, mint a kiről szólni akarok.

Társaskocsin mentünk valahová a zöldbe, szülőink, több úr és asszonyosság, azután néhány gyermek, köztük a bizonyos kis leány is. A társaság felnőtt tagjai valamely természettüneményről vitatkoztak, mit én igen nagy érdekekkel hallgattam volna, ha méltó boszankodásom okozója nem szól mindig bele s nem zavarja a társalgás fonalát hozzá nem értő fecsegésével. Minden helyes vagy helytelen megjegyzése után büszkén tekintett szét, mintha azt akarta volna mondani: lám én értek ehhez is. — Meggondoltam, ennek a szerénytelensége is azt eredményezi, hogy nem tűrik meg sehol, mert valóban nincs kellemetlenebb s rutabb szokás egy gyermeknél, mint mindenbe belefecsegni. Az ilyen kis korában sem szenvedhetik, nagy korában pedig kerülni fogják.

Tudom önök is tapasztaltak már ilyesmit s nem igen szeretik az ilyen gyermeket.

Most látom, mennyire kifogytam az időből s helyből, kénytelen vagyok bucsut venni a viszontlátásig.

### **Különfélék.**

Nagyszerű udvari bál vagy ebéd van készülöben, hír szerint e hó 11-ére, 8-kán pedig ez okból megérkezik Bécsből az udvari eselédesség és evőkészletek nagy része.

József főherceg e hó 3-kán bérkocsiban hazafelé hajtattván, a kocsi egy öreg asszonyt elgázolt. A kocsis nagyon sebesen hajtattott, s a biz-

tos felszólítására, de a főherczeg parancsára sem állott meg, míg csak erőszak-  
szakkal meg nem állították. Ő fensége kiszállott a kocsiból s a szerencsétlen  
nőt ültette bele, kit hazavitetett s aztán intézkedett, hogy a Margitszigeten  
gyógyíttassék. Azonfölül 100 frtot küldött a főherczeg a szegény nőnek.

Liszt Ferencz hangversenyei foglalkoztatják most a zene-  
kedvelő közönséget. A világhírű művész most csak rendezője és vezénylője  
a műveiből összeállított hangversenyeknek, de azért mégis mindenkit elragad.

Olly egyén halt meg e hó 3-kán, [E]i sokszor gyönyörködteté a kö-  
zönséget kedélyes népdalaival. Füredi Mihály ez, a nemzeti színház egykor  
méltán ünnepelt tagja. Ő most Vácához közel eső Ujfaluban lakott, és ott is  
halt meg. A nemzeti színház több tagja, úgy számos tisztelője utazott má-  
jus 6 án temetésére.

**Számrejtvény. — Lázár Ilonkától.**

- 6 7 9 Ha jó, sokan örülnek neki.  
6 10 9 10 Méhes gazda azt nem kedveli.  
9 7 1 Fő kellék ez minden jó versben.  
5 7 8 Szereti nagyravágyó ember.  
3 2 5 Rut, kivált gyermekeknel nagyon.  
7 1 2 Balsorsban vigaszt lelsz benne.  
7 1 7 10 Ifjuságnak ő védszentje.  
8 2 1 2 Ez a világon legkedvesebb asszony.  
5 7 9 Tulajdona az orosz birodalom.  
1 4 3 Az országnak legédesebb bortermő helye.  
1—10 Elhunyt írónk vezeték és kereszt neve.

Megfejtési határidő jun. 7-ike.

**Sakktalány. — Maller testvérektől.**

oh	és	tal	a,	tel	any	Jé	gyes;
ma	gyes	tünk;	ten	i	mi	légy	laszt
mas	tő	dent	szüz	é	rök	ri-	tad
Is	el	let	len	dott	künk	tent	ke
üzz,	vagy	tes.	Üd	tal	ké	Szüz,	jés
ke	ár	ja,	hoz	ö	gye	Ál-	mi
vagy	min	Má	te	ne	től	Is	vóz
ne	zust	ke	tel	mádd	le	ret	oh

Megfejtési határidő jun. 7-ike

Számrejtvény. — *Kurecz Gizellától.*

11 12 3 7 A pásztor füttyörészve legelteti.  
1 2 3 4 Ezzel sokat ki lehet fejezni.  
9 6 9 10 11 13 Az ügyiratok egy neme.  
1 3 8 3 12 Az ördögnek más neve  
Sok oltár készül ebből.  
7 6 5 Ezzel hívunk a második személyben.  
5 10 8 Juniusban rendben lekaszálják.  
1—12 Minden héten foglalkozol vele.  
Megfejtési határidő június 7-ike.

Számrejtvény. — *Biener Etelkától.*

5 6 7 Ez által nyilvánul a jó kedv.  
4 6 4 8 Nagyon nehéz érez ez.  
2 8 6 A viasz forrása.  
4 7 5 6 7 1 4 3 5 6 Az első nő teremtve ebből vala.  
1 2 3 3 A helységnek leghasznosb polgára.  
1—9 E nélkül a király szegény volna.  
Megfejtési határidő június 7-ike.

A tizenegyedik számban megjelent számrejtvények értelme ;  
*Isten áldd meg a magyart.*

Megfejtették: Bruck Száli, Biener Etelka, Rötth Ida, Komáromy Salamon és Hermina, Stambórszky Lajos, Plavec Béla s Jenő, Such Mari, Kubinyi Irma, Sváby Izabella, Weisz Cecília, de Rivó Ilona, Falvay Flóra, Gömörly Gizella, Jenei Mari, Marsits Rosin, Vitalis Gizella, Nedeczky Emilia, Mályusz Károly, Géza és György, Veisz Cecília, Kosuth Lajos, Hagara Mariska, Baló Etelka, Kálóczy Zoltán, Maller Bernard és Nina, Rády Zsófi és Izabella, Soltész Erzsike, Valfisch Károly és Ilka, Paál Mari és Nelli, Riedl Szidonia, Mészáros Kornélia, Huszka Mari és Ágnes, Tankovits Vilma, Pásztély Nina, Mildner Kamilla, Zlatényi Mari, Kacsanovszky Emma.



**A kis posta.** Lapunk harmadik számában pályázatot hirdetünk két rendbeli munkára, és mind a kettőre csupán **egy példány** érkezett be.

Ez nem felelhet meg a szándékolt **versenyzés** fogalmának, melynél fogva a beküldési határidőt kénytelenek vagyunk még két hónappal meghosszabbítani, azaz aug. 1-jéig terjeszteni, felkérjük tehát előfizetőinket, olvassák el a pályázati föltételeket és kísértsék meg erejüket.

Szerk.